

Dz. U. 2022 poz. 1205**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 28 kwietnia 2022 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny (Dz. U. poz. 1162),
- 2) ustawą z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1981),
- 3) ustawą z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2105 i 2349)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 27 kwietnia 2022 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 14, art. 17–19, art. 22 i art. 23 ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny (Dz. U. poz. 1162), które stanowią:

„Art. 14. 1. Przepisy art. 23 ust. 4, ust. 5 pkt 2 i ust. 5d pkt 2 oraz art. 23b ust. 1 pkt 1b ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych na okres zasiłkowy rozpoczynający się od dnia 1 listopada 2021 r. W sprawach o świadczenia rodzinne na okresy zasiłkowe rozpoczynające się przed dniem 1 listopada 2021 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Przepisy art. 15 ust. 4, ust. 9 pkt 2 i ust. 9a pkt 2 oraz art. 15a ust. 1 pkt 1b ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy rozpoczynający się od dnia 1 października 2021 r. W sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe rozpoczynające się przed dniem 1 października 2021 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.”

„Art. 17. 1. Przepis art. 23b ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ma zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających organom właściwym i wojewodom samodzielne uzyskanie lub weryfikację drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych informacji, o której mowa w art. 23b ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Przepis art. 15a ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ma zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających organom właściwym wierzyciela, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 5, samodzielne uzyskanie lub weryfikację drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych informacji, o której mowa w art. 15a ust. 1 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Minister właściwy do spraw rodziny ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 18. 1. Pierwszą waloryzację kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przeprowadza się w 2023 r.

2. Waloryzacja polega na zwiększeniu kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy skumulowany wzrost

minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207), obowiązującego na dzień 1 stycznia 2023 r., w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu 1 stycznia 2020 r.

3. Wysokość kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ustalanej w sposób określony w ust. 2 zaokrągla się do pełnych złotych w górę.

4. Minister właściwy do spraw rodziny, w terminie do dnia 31 stycznia 2023 r., ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokość kwoty, o której mowa w art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na okres świadczeniowy, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 5, rozpoczynający się od dnia 1 października 2023 r.

Art. 19. Informację, o której mowa odpowiednio w art. 22c ust. 4 ustawy zmienianej w art. 3, art. 15 ust. 8ac ustawy zmienianej w art. 5 oraz w art. 12a ust. 4 ustawy zmienianej w art. 8 przekazuje się po raz pierwszy w terminie do dnia 31 marca 2022 r.”

„Art. 22. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 15 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 5 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 15 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 23. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 3 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2021 r.;
 - 2) art. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2021 r.;
 - 3) art. 7, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;
- 2) art. 26 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1981), który stanowi:

„Art. 26. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem art. 16, art. 19, art. 22, art. 23 i art. 25, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”;

- 3) art. 89 ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2105 i 2349), który stanowi:

„Art. 89. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 6, art. 61 i art. 85–87, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 59, pkt 67 lit. i, pkt 76 w zakresie art. 45b, pkt 77 i 78, art. 2 pkt 51, 58 i 64 oraz art. 9 pkt 25, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
- 3) art. 3 pkt 1, art. 7 pkt 3, 11, 13, pkt 16 lit. b, pkt 17, 33 i 38, art. 12, art. 14 pkt 1–4, 9, 11–16, 18 i 19, art. 20 pkt 8 i art. 22 pkt 2 w zakresie art. 19a ust. 3, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2022 r.;
- 4) art. 1 pkt 10 lit. b tiret trzecie w zakresie art. 14 ust. 2 pkt 22, pkt 39 i pkt 63 lit. c, art. 2 pkt 11 lit. a i c, pkt 27 lit. a tiret ósme w zakresie art. 12 ust. 1 pkt 16, pkt 31 lit. a tiret trzecie i lit. b, art. 9 pkt 11, art. 18, art. 22 pkt 1 oraz art. 66, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.;
- 5) art. 7 pkt 7 w zakresie art. 20zu § 4, art. 20zw § 2 zdanie drugie i art. 20zx § 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.”.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 28 kwietnia 2022 r. (poz. 1205)

USTAWA

z dnia 7 września 2007 r.

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Uważając, że

dostarczanie środków utrzymania osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a w szczególności dzieciom, jest w pierwszej kolejności obowiązkiem wskazanych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym członków ich rodziny,

konstytucyjna zasada pomocniczości nakłada na państwo obowiązek wspierania jedynie tych osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji,

wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji, stanowi się co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- 2) warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zwanych dalej „świadczeniami z funduszu alimentacyjnego”;
- 3) zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 4) zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 5) działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

2. Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa.

3. Fundusz alimentacyjny nie stanowi funduszu, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych.

Art. 1a. 1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
 - a) (uchylona)
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2354 oraz z 2022 r. poz. 91, 583, 830 i 835),
 - d) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobom, o których mowa w ust. 1, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z funduszu alimentacyjnego, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 2. Ilekróć w ustawie jest mowa o:

- 1) (uchylony)
- 2) bezskuteczności egzekucji – oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:
 - a) braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,
 - b) braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą;
- 3) dłużniku alimentacyjnym – oznacza to osobę zobowiązaną do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna;
- 4) dochodzie – oznacza to dochód, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych;
- 5) dochodzie rodziny – oznacza to dochód rodziny, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych;
- 5a) dochodzie członka rodziny – oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 3–4b;
- 6) instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie – oznacza to dom pomocy społecznej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, a także szkołę wojskową lub inną szkołę, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatne pełne utrzymanie;
- 7) nienależnie pobranym świadczeniu – oznacza to świadczenia z funduszu alimentacyjnego:
 - a) wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie albo wstrzymanie wypłaty świadczenia w całości lub w części,
 - b) przyznane lub wypłacone w przypadku świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą te świadczenia,
 - c) wypłacone bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa, jeżeli stwierdzono nieważność decyzji przyznającej świadczenie albo w wyniku wznowienia postępowania uchylono decyzję przyznającą świadczenie i odmówiono prawa do świadczenia,
 - d) wypłacone, w przypadku gdy osoba uprawniona w okresie ich pobierania otrzymała, niezgodnie z kolejnością określoną w art. 28, zaległe lub bieżące alimenty, do wysokości otrzymanych w tym okresie alimentów,
 - e) (uchylona)
 - f) wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z przyczyn niezależnych od organu, który wydał tę decyzję,
 - g) wypłacone w związku z zastosowaniem przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu – po ustaleniu, że wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 9 ust. 4b;
- 8) okresie świadczeniowym – oznacza to okres, na jaki ustala się prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, tj. od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego;
- 8a) organie prowadzącym postępowanie egzekucyjne – oznacza to organ, który prowadzi egzekucję, albo syndyka wyznaczonego w postępowaniu upadłościowym dłużnika;
- 9) organie właściwym dłużnika – oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;
- 10) organie właściwym wierzyciela – oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej;
- 11) osobie uprawnionej – oznacza to osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna;

- 12) rodzinie – oznacza to odpowiednio następujących członków rodziny: rodziców osoby uprawnionej, małżonka rodzica osoby uprawnionej, osobę, z którą rodzic osoby uprawnionej wychowuje wspólne dziecko, pozostające na ich utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia oraz dziecko, które ukończyło 25. rok życia otrzymujące świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615) albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297), a także osobę uprawnioną; do rodziny nie zalicza się:
- a) dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego,
 - b) dziecka pozostającego w związku małżeńskim,
 - c) (uchylona)
 - d) rodzica osoby uprawnionej zobowiązanego tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz;
- 13) szkole – oznacza to szkołę podstawową, szkołę ponadpodstawową oraz szkołę artystyczną, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy;
- 14) szkole wyższej – oznacza to uczelnię w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce oraz kolegium pracowników służb społecznych;
- 15) (uchylony)
- 15a) zatrudnieniu lub innej pracy zarobkowej – oznacza to wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło, kontraktu menedżerskiego albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, a także prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej;
- 16) znacznym stopniu niepełnosprawności – oznacza to:
- a) niepełnosprawność w stopniu znacznym, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
 - b) całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - c) stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji albo trwałą lub okresową całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji, orzeczoną na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach,
 - d) posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do I grupy inwalidów,
 - e) niezdolność do samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- 17) utracie dochodu – oznacza to utratę dochodu spowodowaną:
- a) uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego,
 - b) utratą zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
 - c) utratą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
 - d) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. z 2021 r. poz. 419 i 1621),
 - e) wykreśleniem z rejestru pozarolniczej działalności gospodarczej lub zawieszeniem jej wykonywania w rozumieniu art. 16b ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266, 1535

i 1621) lub art. 36aa ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.¹⁾),

- ea) utratą zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń,
- f) utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
- g) utratą świadczenia rodzicielskiego,
- h) utratą zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- i) utratą stypendium doktoranckiego określonego w art. 209 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, 583, 655, 682 i 807);

18) uzyskaniu dochodu – oznacza to uzyskanie dochodu spowodowane:

- a) zakończeniem urlopu wychowawczego,
- b) uzyskaniem zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
- c) uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
- d) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej, renty socjalnej lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym,
- e) rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowieniem jej wykonywania po okresie zawieszenia w rozumieniu art. 16b ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub art. 36aa ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- f) uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
- g) uzyskaniem świadczenia rodzicielskiego,
- h) uzyskaniem zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- i) uzyskaniem stypendium doktoranckiego określonego w art. 209 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Rozdział 2

Zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

Art. 3. 1. W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

2. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów.

3. W przypadku złożenia wniosku bez zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne organ właściwy wierzyciela wzywa organ prowadzący postępowanie egzekucyjne do przesłania zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji zawierającego informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów.

4. Organ prowadzący postępowanie egzekucyjne jest obowiązany do przesłania zaświadczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

5. Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku:

- 1) otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 432, 619, 1621, 1834, 1981 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 655 i 755.

- 2) przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 3) umieszczenia osoby uprawnionej w pieczy zastępczej.

6. Organ prowadzący postępowanie egzekucyjne jest obowiązany do informowania organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności każdorazowo na wniosek tych organów, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, a także każdorazowo w przypadku zaistnienia okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia lub na podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych, w terminie 14 dni od dnia powzięcia informacji o zaistnieniu tych okoliczności.

7. Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela przekazują organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

8. Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela informują sąd o bezczynności lub wszelkich przejawach opieszałości organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu.

Art. 4. 1. Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5, organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbiera od niego oświadczenie majątkowe oraz informuje dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

2. Dłużnik alimentacyjny składa oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o czym należy składającego pouczyć przed złożeniem oświadczenia.

3. (uchylony)

4. Organ właściwy dłużnika może wystąpić do kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) – do dyrektora centrum usług społecznych, o udzielenie informacji, o których mowa w ust. 1, dotyczących dłużnika alimentacyjnego, jeżeli w posiadaniu kierownika ośrodka albo dyrektora centrum znajduje się rodzinny wywiad środowiskowy dotyczący tego dłużnika, przeprowadzony na podstawie przepisów o pomocy społecznej, nie wcześniej niż trzy miesiące od dnia wystąpienia o udzielenie informacji.

5. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, wzór kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego przeprowadzanego u dłużnika alimentacyjnego, a także wzór oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego, uwzględniając potrzebę podjęcia przez organ właściwy dłużnika określonych w ustawie działań zmierzających do poprawy egzekucji alimentów.

Art. 5. 1. Organ właściwy dłużnika przekazuje organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

2. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

- 1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny wraz ze wskazaniem nie dłuższego niż 30-dniowy terminu na wykonanie tego zobowiązania;
- 2) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

3. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- 1) złożenia oświadczenia majątkowego,
- 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy w terminie wyznaczonym przez organ właściwy dłużnika,
- 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac

interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych

– organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

3a. Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

3b. Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika:

- 1) składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345 i 2447) oraz
- 2) po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, starosta jest obowiązany do informowania o tym organu właściwego dłużnika.

4a. Organ właściwy dłużnika alimentacyjnego przekazuje powiatowemu urzędowi pracy informacje o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego lub ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

5. Na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 3b, starosta wydaje decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy.

6. Uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy następuje na wniosek organu właściwego dłużnika skierowanego do starosty, gdy:

- 1) ustanie przyczyna zatrzymania prawa jazdy, o której mowa w ust. 3, oraz dłużnik alimentacyjny przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów lub
- 2) nastąpi utrata statusu dłużnika alimentacyjnego.

7. Zwrot zatrzymanego prawa jazdy następuje przez przekazanie do centralnej ewidencji kierowców informacji o zwrocie tego dokumentu niezwłocznie po uchyleniu decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy.

Art. 5a. 1. Po otrzymaniu kolejnego wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5, dotyczącego tego samego dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

2. W przypadku gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

Art. 6. Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach.

Art. 7. 1. W sprawach o roszczenia alimentacyjne organ właściwy wierzyciela albo organ właściwy dłużnika mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli.

2. W postępowaniu przed sądem prowadzonym z powództwa organu właściwego wierzyciela lub organu właściwego dłużnika stosuje się do tych organów odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym.

Art. 8. Sąd przesyła organowi właściwemu wierzyciela i organowi właściwemu dłużnika orzeczenia wydane na podstawie art. 132 i 138 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) w sprawach, w których osoba uprawniona otrzymuje świadczenie z funduszu alimentacyjnego, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 8a. 1. Organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów:

- 1) przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy;
- 2) zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

2. Likwidator funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, lub inny upoważniony przez niego pracownik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 4, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Art. 8b. Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

Art. 8c. Przepis art. 8b stosuje się odpowiednio do organu właściwego wierzyciela w zakresie realizacji obowiązku określonego w art. 8a ust. 1.

Art. 8d. Po otrzymaniu wniosku polskiego organu centralnego, działającego na podstawie art. 51 ust. 2 lit. c oraz art. 53 rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz. Urz. UE L 7 z 10.01.2009, str. 1, z późn. zm.), organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia i przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

Rozdział 3

Warunki nabywania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Art. 9. 1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

1a. W przypadku ukończenia przez osobę uprawnioną szkoły wyższej w trakcie ostatniego roku studiów prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje do zakończenia tego roku studiów, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę uprawnioną 25 roku życia.

2.²⁾ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł, zwaloryzowanej zgodnie z ust. 2c–2f.

2a. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę, o której mowa w ust. 2, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

2b. W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, ustalona zgodnie z ust. 2a, jest niższa niż 100 zł, świadczenie to nie przysługuje.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny (Dz. U. poz. 1162), która weszła w życie z dniem 13 lipca 2021 r.

2c.³⁾ Kwota, o której mowa w ust. 2, podlega co 3 lata waloryzacji od dnia 1 października roku, w którym przeprowadzana jest waloryzacja.

2d.³⁾ Waloryzacja polega na zwiększeniu kwoty, o której mowa w ust. 2, o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy skumulowany wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207), obowiązującego na dzień 1 stycznia roku, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w dniu 1 stycznia roku poprzedzającego o trzy lata rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

2e.³⁾ Wysokość kwoty, o której mowa w ust. 2, ustalonej w sposób określony w ust. 2d, zaokrągla się do pełnych złotych w górę.

2f.³⁾ Minister właściwy do spraw rodziny, w terminie do dnia 31 stycznia roku, w którym przeprowadzana jest waloryzacja, ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” wysokość kwoty, o której mowa w ust. 2.

3. W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy lub po tym roku, ustalając jego dochód, nie uwzględnia się dochodu utraconego.

4. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, ustalając dochód członka rodziny, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalone lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

4a. W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy jego dochód ustala się na podstawie dochodu członka rodziny, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalone lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

4b.⁴⁾ Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wykreślenia z rejestru lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy, lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.

5. (uchylony)

6. W przypadku gdy członek rodziny jest umieszczony w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie uwzględnia się osoby umieszczonej w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

6a. W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy przyjmuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku.

7. W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333).

8. Ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę, z wyjątkiem:

- 1) oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego;
- 2) gospodarstwa rolnego wniesionego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną;
- 3) gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej.

9. Ustalając dochód rodziny uzyskany przez dzierżawcę gospodarstwa rolnego oddanego w dzierżawę na zasadach, o których mowa w ust. 8, dochód uzyskany z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.

³⁾ Dodany przez art. 5 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 1 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

10. Ustalając dochód rodziny uzyskany z wydzierżawionego od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa gospodarstwa rolnego, dochód z gospodarstwa rolnego pomniejsza się o zapłacony czynsz z tytułu dzierżawy.

11. W przypadku gdy rodzina uzyskuje dochody z gospodarstwa rolnego oraz uzyskuje pozarolnicze dochody, dochody te sumuje się.

12. W przypadku gdy prawo do świadczeń ustala się osobie uprawnionej pozostającej pod opieką opiekuna prawnego, ustalając dochód, uwzględnia się tylko dochód osoby uprawnionej.

Art. 10. 1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- 1) została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub w pieczy zastępczej;
- 2) (utracił moc)⁵⁾
- 3) zawarła związek małżeński.

3. Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego do dochodu rodziny nie wlicza się kwot otrzymanych świadczeń z tego funduszu.

4. W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, przekazały organowi właściwemu wierzyciela informacje, że osoba uprawniona bądź jej przedstawiciel ustawowy marnotrawią wypłacane świadczenia z funduszu alimentacyjnego, organ właściwy wierzyciela może przekazywać należne osobie świadczenia w całości lub w części w formie rzeczowej.

Art. 11. Przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich wysokości:

- 1) w razie ustalenia łącznej kwoty alimentów dla kilku osób uprawnionych za kwotę alimentów przysługujących jednej osobie uważa się część łącznej kwoty proporcjonalną do liczby osób, dla których ustalono alimenty;
- 2) w razie ustalenia alimentów więcej niż jednym tytułem wykonawczym od rodziców dziecka za kwotę alimentów przysługujących jednej osobie uważa się kwotę alimentów przysługujących na podstawie wszystkich tytułów wykonawczych.

Art. 12. 1. Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela.

2. Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

3. (uchylony)

3a. (uchylony)

4. (uchylony)

Art. 13. (uchylony)

Art. 14. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może podwyższać wysokość kwot, o których mowa w art. 9 ust. 2 oraz art. 10 ust. 1, kierując się wysokością wyegzekwowanych świadczeń alimentacyjnych.

Rozdział 4

Zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Art. 15. 1. Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego.

2. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

⁵⁾ Z dniem 6 grudnia 2010 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt K 5/10 (Dz. U. poz. 1504).
2022-06-10

2a. Informacje przedstawione we wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

3. Wniosek powinien zawierać:

- 1) dane dotyczące członków rodziny, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz, o ile wnioskodawca posiada – adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
- 2) oświadczenie wnioskodawcy o przekazaniu organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu;
- 3) oświadczenie wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji.

3a. Wniosek i załączniki do wniosku określone w ust. 4 mogą być składane drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny lub systemu teleinformatycznego wskazanego w informacji zamieszczonej na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji.

3b. Wniosek i załączniki do wniosku określone w ust. 4 w postaci elektronicznej mogą być składane za pomocą:

- 1) systemu, o którym mowa w ust. 11, po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych;
- 2) systemu teleinformatycznego wskazanego w informacji zamieszczonej na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, po opatrzeniu ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

3c. Jeżeli osoba składająca wniosek o świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie może złożyć w formie dokumentu elektronicznego zaświadczenia wymaganego dla potwierdzenia faktów lub stanu prawnego lub innego dokumentu niezbędnego w postępowaniu w sprawie o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, może złożyć elektroniczną kopię takiego dokumentu, po uwierzytelnieniu jej w sposób określony w ust. 3b.

3d. W przypadku wniosku składanego w postaci elektronicznej, po wpisaniu do formularza wniosku numerów PESEL wnioskodawcy i członków jego rodziny, formularz wniosku może być uzupełniony o dane zgromadzone w rejestrze PESEL w zakresie imion, nazwiska, miejsca urodzenia, daty urodzenia, stanu cywilnego, obywatelstwa i płci wnioskodawcy i członków jego rodziny.

3e. Wniosku nie uzupełnia się o dane zgromadzone w rejestrze PESEL, jeżeli w oparciu o dane z rejestru PESEL i rejestru stanu cywilnego nie można stwierdzić stopnia pokrewieństwa pomiędzy wnioskodawcą a członkami jego rodziny.

3f. W przypadku niezgodności ze stanem faktycznym danych uzupełnionych z rejestru PESEL zawartych w formularzu wniosku wnioskodawca wskazuje w formularzu wniosku poprawne dane.

4. Do wniosku należy dołączyć odpowiednio:

- 1) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.⁶⁾), dotyczące każdego członka rodziny;
- 2) (uchylony)⁷⁾
- 3) zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia:
 - a) zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji,

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1163, 1243, 1551, 1574, 1834, 1981, 2071, 2105, 2133, 2232, 2269, 2270, 2328, 2376, 2427, 2430 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 1, 24, 64, 138, 501, 558, 583, 646, 655, 830 i 872.

⁷⁾ Przez art. 5 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

- b) odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądającego alimenty, odpis postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty, odpis protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem,
- c) orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dla osoby uprawnionej,
- d) oświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły lub szkoły wyższej,
- e) informacje właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności, w szczególności w związku z:
 - brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub
 - brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą,
- f) inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego będącego przedmiotem wniosku.

4a. W przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

5. W przypadku złożenia wniosku bez zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a, organ właściwy wierzyciela występuje do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne z wezwaniem o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji.

6. Organ prowadzący postępowanie egzekucyjne jest zobowiązany do przesłania zaświadczenia o bezskutecznej egzekucji w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

7. Osoba składająca wniosek o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego składa oświadczenia, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3 oraz ust. 4 pkt 1 i 3 lit. a oraz d, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

8. Urzędy administracji publicznej do realizacji zadań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego używają oprogramowania, które jest zgodne z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw rodziny w przepisach wydanych na podstawie ust. 10, i z jego zastosowaniem sporządzają sprawozdawczość, którą przekazują wojewodzie.

8a. Minister właściwy do spraw rodziny jest obowiązany utworzyć rejestr centralny obejmujący następujące informacje gromadzone na podstawie przepisów ustawy przez organy właściwe wierzyciela i organy właściwe dłużnika podczas realizacji zadań wynikających z ustawy:

- 1) dane dotyczące osób uprawnionych i członków ich rodzin:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) adres miejsca zamieszkania lub pobytu,
 - d) miejsce zamieszkania lub pobytu,
 - e) numer PESEL,
 - f) numer dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają numeru PESEL,
 - g) stan cywilny,
 - h) obywatelstwo,
 - i) stopień pokrewieństwa z członkami rodziny,
 - j) informacje o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkół i placówek oświatowych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 868), okresie uczęszczania, typie lub rodzaju instytucji oraz nazwie i adresie siedziby instytucji, do której osoba uprawniona uczęszcza,
 - k) orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
 - ka) informacje o prawie do świadczeń opieki zdrowotnej,

- kb) informacje o rozliczaniu się z podatku dochodowego od osób fizycznych,
 - kc) informacje o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły wyższej, okresie uczęszczania oraz nazwie i adresie siedziby szkoły wyższej, do której osoba uprawniona uczęszcza,
 - l) liczbę, rodzaj i wysokość wypłaconych świadczeń,
 - m) płeć,
 - n) dochody,
 - o) wysokość zasądzonych alimentów,
 - p) poziom egzekucji zasądzonych alimentów,
 - q) organ, do którego złożono wniosek, oraz datę złożenia wniosku,
 - r) organ, który przyznał świadczenie, datę wydania decyzji przyznającej świadczenie oraz numer tej decyzji,
 - s) okres, na który świadczenie zostało przyznane,
 - t)⁸⁾ informacje o zgonie;
- 2) dane dotyczące dłużników alimentacyjnych i podejmowanych wobec nich działań:
- a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) adres zamieszkania lub pobytu,
 - d) miejsce zamieszkania lub pobytu,
 - e) numer ewidencyjny PESEL,
 - f) numer dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają numeru PESEL,
 - g) stan cywilny i płeć,
 - h) obywatelstwo,
 - i) stopień pokrewieństwa z członkami rodziny,
 - j) stan zdrowia,
 - k) wykształcenie,
 - l) zawód,
 - m) zatrudnienie,
 - n) osobę lub osoby, na które zasądzone są alimenty (imię, nazwisko, PESEL) oraz wysokości zasądzonych alimentów,
 - o) poziom i rodzaj zobowiązań dłużnika z tytułu niewyegzekwowanych świadczeń alimentacyjnych,
 - p) stan majątkowy dłużnika,
 - r) posiadanie prawa jazdy przez dłużnika,
 - s) rodzaj podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych.

8aa. Minister właściwy do spraw rodziny oraz wojewoda monitorują realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego przez organy właściwe.

8ab. Minister właściwy do spraw rodziny monitoruje realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego przez pozyskiwanie informacji niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w art. 15a ust. 6, oraz przekazywanie tych informacji organom właściwym.

8ac.⁹⁾ Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do dnia 31 stycznia informację o realizacji w roku poprzednim kontroli realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) wraz z jej wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych kontrolą.

⁸⁾ Dodana przez art. 5 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

⁹⁾ Dodany przez art. 5 pkt 2 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

8b. Informacje zawarte w rejestrze centralnym, o którym mowa w ust. 8a, są przetwarzane przez ministra właściwego do spraw rodziny i wojewodę w celu monitorowania realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz w celu umożliwienia organom właściwym dłużnika i organom właściwym wierzyciela weryfikacji prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz przez podmioty wymienione w ust. 8c w celu, w którym informacje te zostały im udostępnione, na zasadach określonych w przepisach o ochronie danych osobowych. Organy właściwe wierzyciela oraz organy właściwe dłużnika przekazują dane do rejestru centralnego, wykorzystując oprogramowanie, o którym mowa w ust. 8.

8c. Informacje zawarte w rejestrze centralnym, o którym mowa w ust. 8a, udostępnia się, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań ustawowych, następującym podmiotom:

- 1) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, i wojewodzie – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, osób pobierających świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin;
- 2) organowi właściwemu dłużnika i organowi właściwemu wierzyciela – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego i członków ich rodzin oraz danych dotyczących dłużników alimentacyjnych;
- 3) jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej prowadzonym przez jednostki samorządu terytorialnego – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej oraz członków ich rodzin;
- 4) powiatowym i wojewódzkim zespołom do spraw orzekania o niepełnosprawności – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności i osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności;
- 5)¹⁰⁾ Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, o których mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981 i 2270), osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin;
- 6)¹¹⁾ organowi realizującemu świadczenie dobry start – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o to świadczenie, osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin.

8ca. Organy właściwe, z zastosowaniem oprogramowania, o którym mowa w ust. 8, przekazują do rejestru centralnego, o którym mowa w ust. 8a, również adres poczty elektronicznej wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

8cb. Minister właściwy do spraw rodziny przetwarza dane w zakresie adresu poczty elektronicznej wskazanego we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w celu przekazywania informacji związanych z uprawnieniami dla rodzin. Przepisy ust. 8d i 8f stosuje się odpowiednio.

8d. Minister właściwy do spraw rodziny przechowuje informacje w rejestrze centralnym, o którym mowa w ust. 8a, przez okres 10 lat od dnia zaprzestania udzielania świadczeń, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym świadczenie nie zostało przyznane, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia bez rozpatrzenia.

8e. Podmioty wymienione w ust. 8c przechowują informacje, o których mowa w ust. 8a, przez okres 10 lat od dnia ich udostępnienia z rejestru centralnego, o którym mowa w ust. 8a, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym świadczenie nie zostało przyznane albo którym wydane zostało orzeczenie o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych lub o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia albo wydania orzeczenia stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia albo o wydanie orzeczenia bez rozpatrzenia.

8f. Informacje, o których mowa w ust. 8a, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania, o których mowa w ust. 8d i 8e.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1981), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

¹¹⁾ Dodany przez art. 12 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

8g. Minister właściwy do spraw rodziny udostępnia ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, na jego żądanie, dane, o których mowa w ust. 8a, w celu niezbędnym do wykonywania zadań analitycznych. Minister właściwy do spraw finansów publicznych dokonuje pseudonimizacji udostępnionych danych.

8h.¹²⁾ Minister właściwy do spraw informatyzacji po otrzymaniu od ministra właściwego do spraw rodziny informacji dotyczących osób uprawnionych do alimentów i członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych niezwłocznie przekazuje posiadane dane z rejestru PESEL w zakresie określonym w ust. 8a pkt 1 lit. t oraz informacje, o których mowa w art. 8 pkt 26 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2021 r. poz. 510, z późn. zm.¹³⁾).

9. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, sposób ustalania dochodu uprawniającego do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz szczegółowy zakres informacji, jakie mają być zawarte:

- 1) we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 2)¹⁴⁾ w oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym oświadczeniach o dochodach członków rodziny oraz oświadczeniach, o których mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a,
- 3) w zaświadczeniu organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierającym informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych świadczeń alimentacyjnych

– kierując się koniecznością zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dokumentacji niezbędnej do sprawnej realizacji, również drogą elektroniczną, zadań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

9a. Minister właściwy do spraw rodziny może określić oraz zamieścić na swojej stronie Biuletynu Informacji Publicznej wzory:

- 1) wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 2)¹⁵⁾ oświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym oświadczeń o dochodach członków rodziny oraz oświadczeń, o których mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a;
- 3) zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierającego informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych świadczeń alimentacyjnych.

10. Minister właściwy do spraw rodziny w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) opis systemów teleinformatycznych stosowanych w urzędach administracji publicznej realizujących zadania w zakresie świadczeń, zawierający strukturę systemu, wymaganą minimalną funkcjonalność systemu oraz zakres komunikacji między elementami struktury systemu, w tym zestawienie struktur dokumentów elektronicznych, formatów danych oraz protokołów komunikacyjnych i szyfrujących, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070),
- 2) wymagania standaryzujące w zakresie bezpieczeństwa, wydajności i rozwoju systemu,
- 3) sposób postępowania w zakresie stwierdzania zgodności oprogramowania z opisem systemu

– mając na uwadze potrzebę zapewnienia spójności systemów teleinformatycznych stosowanych w urzędach administracji publicznej do realizacji zadań w zakresie świadczeń, w szczególności w odniesieniu do jednorodności zakresu i rodzaju danych, która umożliwi ich scalanie w zbiór centralny, a także zachowanie zgodności z minimalnymi wymogami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania, określonymi na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Systemy teleinformatyczne nie mają zastosowania do działalności naczelnika urzędu skarbowego wynikającej z przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052).

¹²⁾ Dodany przez art. 5 pkt 2 lit. d ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1000, 1641 i 1978 oraz z 2022 r. poz. 350, 583, 655 i 830.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 2 lit. e ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 2 lit. f ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

11. Minister właściwy do spraw rodziny jest obowiązany do utworzenia i prowadzenia systemu teleinformatycznego umożliwiającego ubieganie się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego drogą elektroniczną oraz zapewnienia funkcjonowania tego systemu. Uwierzytelnianie użytkowników w systemie teleinformatycznym wymaga użycia profilu zaufanego, profilu osobistego, innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1797), adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa środka identyfikacji elektronicznej wymaganego dla usług świadczonych w tym systemie, danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, albo innych technologii, jeżeli zostaną udostępnione w tym systemie.

Art. 15a. 1. Organ właściwy wierzyciela ustalający prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio:

- 1) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości:
 - a) dochodu,
 - b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu,
 - c) należnego podatku;
- 1a)¹⁶⁾ informacji o dochodzie, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lit. c tiret dwudzieste dziewięte i trzydzieste czwarte–trzydzieste siódme ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 1b)¹⁷⁾ informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów (dochodów) osiąganych przez osoby fizyczne każdego członka rodziny, zawierających dane odpowiednio o:
 - a) formie opłacanego podatku,
 - b) wysokości przychodu,
 - c) stawce podatku,
 - d) wysokości należnego podatku– w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy;
- 2)¹⁸⁾ danych, o których mowa w art. 15 ust. 8a pkt 1 lit. a, b, e, g, h, j, ka, kb, m oraz t;
- 3) informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek;
- 4) (uchylony)
- 5) informacji o legitymowaniu się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558), obejmującej następujące dane:
 - a) datę wydanego orzeczenia,
 - b) datę powstania stopnia niepełnosprawności,
 - c) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
 - d) okres, na który zostało wydane orzeczenie.

¹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 16 ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2105 i 2349), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

¹⁷⁾ Dodany przez art. 5 pkt 3 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 3 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

2. W przypadku gdy w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności znajduje się więcej niż jedno orzeczenie wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, dotyczące tej samej osoby, informacja, o której mowa w ust. 1 pkt 5, jest przekazywana wyłącznie na podstawie orzeczeń, które potwierdzają prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

3. W przypadku braku w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności informacji, o której mowa w ust. 1 pkt 5, organ właściwy wierzyciela prowadzący postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego wzywa osobę uprawnioną albo jej przedstawiciela ustawowego do dołączenia orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

4. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany, drogą elektroniczną, informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 1a, 3 i 5 oraz w art. 15 ust. 8a pkt 1 lit. a, b, e, g, h oraz m, organ właściwy wierzyciela uzyskuje te informacje w drodze pisemnej wymiany informacji. Organy podatkowe, organy emerytalno-rentowe oraz podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku organu właściwego wierzyciela.

5. W przypadku braku możliwości samodzielnego uzyskania przez organ właściwy wierzyciela informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 1a i 3 oraz w art. 15 ust. 8a pkt 1 lit. a, b, e, g, h oraz m, z przyczyn nieleżących po stronie tego organu, organ właściwy wierzyciela wzywa osobę uprawnioną albo jej przedstawiciela ustawowego do przedstawienia tych informacji.

6. Minister właściwy do spraw rodziny pozyskuje drogą elektroniczną informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego od organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych oraz z wykazu studentów i wykazu osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora będących częścią Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, o którym mowa w przepisach o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu umożliwienia organom właściwym wierzyciela weryfikacji prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także w celu monitorowania przez ministra właściwego do spraw rodziny oraz wojewodę realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego przez organ właściwy wierzyciela.

7. Minister właściwy do spraw rodziny w celu realizacji zadania, o którym mowa w ust. 6, przekazuje drogą elektroniczną organom emerytalno-rentowym oraz podmiotom prowadzącym rejestry, o których mowa w ust. 6, dane, o których mowa w art. 15 ust. 8a pkt 1 lit. a, b, e oraz f.

Art. 16. (uchylony)

Art. 17. (uchylony)

Art. 18. 1. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy poczynawszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu.

2. Jeżeli osoba uprawniona po ukończeniu nauki w szkole została w tym samym roku kalendarzowym przyjęta do szkoły wyższej, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują również za wrzesień.

3. W przypadku utraty ważności orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności i uzyskania ponownego orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, stanowiącego kontynuację poprzedniego orzeczenia, prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin ważności poprzedniego orzeczenia, jeżeli osoba złożyła wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w terminie 3 miesięcy od dnia ponownego wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

4. W razie utraty dochodu prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się od pierwszego pełnego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.

4a. W przypadku przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej organ właściwy, po upływie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, weryfikuje ustalone prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z uwzględnieniem art. 9 ust. 4b. Przepisy art. 19 ust. 1 stosuje się.

5.¹⁹⁾ W przypadku gdy dochód rodziny powiększony o uzyskany dochód powoduje utratę prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub obniżenie ich wysokości, świadczenia nie przysługują lub przysługują w niższej wysokości od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 19. 1. W przypadku wystąpienia zmian w liczbie członków rodziny, uzyskania lub utraty dochodu albo innych zmian mających wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego osoba uprawniona albo jej przedstawiciel ustawowy, którzy złożyli wniosek o przyznanie świadczenia z funduszu są obowiązani do niezwłocznego powiadomienia o tym organu wypłacającego świadczenia.

2. Osoby otrzymujące świadczenia z funduszu alimentacyjnego, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie organu właściwego wierzyciela, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

3.²⁰⁾ W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego organ właściwy, do którego został złożony wniosek o te świadczenia, przekazuje wniosek wraz z dokumentami do organu właściwego ze względu na nowe miejsce zamieszkania tej osoby.

4.²⁰⁾ W przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego, dotychczasowy organ właściwy przekazuje wydaną decyzję wraz z aktami sprawy organowi właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania w celu jej dalszej realizacji. Organ właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania realizuje otrzymaną decyzję bez konieczności wydawania kolejnej decyzji oraz jest właściwy do jej uchylecia, zmiany oraz do ustalania i dochodzenia świadczeń nienależnie pobranych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, osoba nienależnie pobrała świadczenie z funduszu alimentacyjnego lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

Art. 20. 1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych.

2. Decyzje w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego są natychmiast wykonalne, z wyjątkiem decyzji w sprawach dotyczących nienależnie pobranych świadczeń.

3. Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku.

4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października.

5. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku.

6. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku.

7. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

8. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 grudnia danego roku do dnia 31 stycznia następnego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku.

Art. 21. 1. Wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego wstrzymuje się, jeżeli osoba uprawniona albo jej przedstawiciel ustawowy, którzy złożyli wniosek o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

- 1) odmówili udzielenia lub nie udzielili, w wyznaczonym terminie, wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń;
- 2) odmówili udzielenia organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacji mających wpływ na skuteczność egzekucji lub udzielili informacji nieprawdziwych;
- 3) nie podejmują świadczeń przez trzy kolejne miesiące kalendarzowe.

²⁰⁾ Dodany przez art. 5 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

2. W przypadku udzielenia wyjaśnień świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się od miesiąca, w którym wpłynęły wyjaśnienia, do końca okresu świadczeniowego, o ile osoba uprawniona nadal spełnia warunki do ich otrzymywania.

3. W przypadku zgłoszenia się osoby uprawnionej po upływie trzech miesięcy świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się jej za cały okres wstrzymania, o ile osoba uprawniona nadal spełnia warunki do ich otrzymywania.

4. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie nastąpi do końca okresu świadczeniowego, prawo do świadczeń wygasa.

Art. 22. 1. Organ właściwy dłużnika i organ właściwy wierzyciela przetwarzają, w zakresie określonym w ustawie, dane osobowe osób, o których mowa w art. 15 ust. 1, członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych i członków ich rodzin.

2. Pracodawcy, właściwe jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej, właściwe jednostki podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Ministrowi Sprawiedliwości, podmioty wypłacające uposażenie osobom w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, jednostki, które zawarły umowę agencyjną lub umowę zlecenia albo umowę o świadczenie usług, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, właściwe organy finansowe, organy emerytalne lub rentowe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz urzędy administracji rządowej i samorządowej są obowiązani wydawać zaświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wydawanie zaświadczeń jest wolne od opłat.

Art. 22a. 1. Dane osobowe, o których mowa w art. 22 ust. 1, podlegają zabezpieczeniom zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazaniu polegającym co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w poufności.

Art. 23. 1. Osoba, która pobrała nienależnie świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

1a. Od kwot nienależnie pobranego świadczenia, o którym mowa w art. 2 pkt 7 lit. a, b, d, f i g, naliczane są odsetki ustawowe za opóźnienie.

2. Należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń stała się ostateczna.

3. Bieg przedawnienia przerywa:

- 1) odroczenie terminu płatności należności,
- 2) rozłożenie spłaty należności na raty,
- 3) zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony

– przy czym po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo odpowiednio od dnia następującego po dniu odroczenia terminu płatności należności, rozłożenia spłaty należności na raty lub zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony.

4. Decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń nie jest wydawana, jeżeli od terminu ich pobrania upłynęło więcej niż 10 lat.

5. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z bieżąco wypłacanych świadczeń z funduszu.

6. Nienależnie pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

7. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty.

8. Organ właściwy wierzyciela, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, może umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny.

9. W przypadku śmierci osoby, która pobrała nienależnie świadczenia, należności, o których mowa w ust. 1, wygasają.

Art. 23a. 1. Podmiot prowadzący rachunek płatniczy oraz bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prowadzące rachunek inny niż płatniczy, a także wydawca instrumentu płatniczego są obowiązani zwrócić z tych rachunków organowi właściwemu wierzyciela na jego wniosek kwoty świadczeń z funduszu alimentacyjnego przekazane po dniu śmierci osoby uprawnionej na ten rachunek albo instrument płatniczy.

2. Podmiot prowadzący rachunek płatniczy oraz bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prowadzące rachunek inny niż płatniczy, a także wydawca instrumentu płatniczego, są zwolnieni od wypłaty pełnej lub częściowej kwoty, o której mowa w ust. 1, jeżeli przed otrzymaniem wniosku organu właściwego wierzyciela dokonali z tych rachunków wypłat innym osobom i te wypłaty nie pozwalają zrealizować wniosku w całości lub części oraz w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku poinformują o tym ten organ wraz ze wskazaniem osób, które pobrały wypłaty.

3. Zwrot kwot świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za zwrot świadczeń nie należnie pobranych.

Art. 24. 1. Organ właściwy wierzyciela może bez zgody osoby uprawnionej albo jej przedstawiciela ustawowego zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń, egzekucja stała się skuteczna, osoba nienależnie pobrała świadczenia lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

2. Zmiana decyzji na korzyść osoby uprawnionej nie wymaga jej zgody.

Art. 25. W sprawach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 26. Organ prowadzący postępowanie egzekucyjne jest obowiązany udzielać organowi właściwemu wierzyciela informacji mających wpływ na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Art. 27. 1. Dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

1a. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty.

2. (uchylony)

3. Należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

3a. Jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności, o których mowa w ust. 3, przyłącza się do tego postępowania. Organ, który przyłącza się do postępowania egzekucyjnego, ma te same prawa co wierzyciel uprawniony z tytułu alimentów.

4. 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

5. (uchylony)

6. Uzyskane przez gminę organu właściwego wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, dochody, o których mowa w ust. 4, przeznacza się w szczególności na pokrycie kosztów podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

7. Organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika:

- 1) informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej;
- 2) (uchylony)
- 3) informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu:
 - a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy,

- b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366)²¹⁾ zaliczek alimentacyjnych,
- c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.²²⁾)²³⁾ świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

7a. Organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2.

8. Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3, lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3a, organ właściwy wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, dołącza:

- 1) ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej;
- 2) informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji, o której mowa w pkt 1, i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

8a. Egzekucja należności, o których mowa w ust. 3, jest prowadzona na podstawie decyzji, o której mowa w ust. 8 pkt 1, bez konieczności zaopatrywania jej w klauzulę wykonalności.

9. Organ prowadzący postępowanie egzekucyjne przekazuje wyegzekwowane od dłużnika alimentacyjnego kwoty organowi właściwemu wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, do wysokości wypłaconych przez ten organ świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami, zgodnie z kolejnością określoną odpowiednio w art. 28 ust. 1 i 2.

10. Przekazanie wyegzekwowanych kwot, o których mowa w ust. 9, następuje na wskazany rachunek bankowy organu właściwego wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a.

11. Organ właściwy wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, rozlicza kwoty otrzymane z tytułu zwrotu należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego wraz z odsetkami zgodnie z kolejnością określoną w art. 1026 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.²⁴⁾).

Art. 28. 1. W okresie, w którym osoba uprawniona otrzymuje świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z kwoty uzyskanej z egzekucji od dłużnika alimentacyjnego organ prowadzący postępowanie egzekucyjne zaspokaja w następującej kolejności:

- 1) należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia,
- 2) należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej²¹⁾ – do ich całkowitego zaspokojenia,
- 3) należności wierzyciela alimentacyjnego – do ich całkowitego zaspokojenia,
- 4) należności likwidatora funduszu alimentacyjnego powstałe z tytułu świadczeń alimentacyjnych wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym²³⁾ – do ich całkowitego zaspokojenia

– po należnościach określonych w art. 1025 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, a przed należnościami określonymi w art. 1025 § 1 pkt 2–10 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

2. W przypadku gdy w okresie wypłaty świadczenia z funduszu alimentacyjnego należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej nie zostaną zaspokojone, po zaprzestaniu wypłaty świadczenia organ prowadzący postępowanie egzekucyjne zaspokaja w następującej kolejności:

- 1) należności wierzyciela alimentacyjnego – do wysokości zasądzonych miesięcznie świadczeń,
- 2) należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia,

²¹⁾ Ustawa utraciła moc z dniem 1 października 2008 r., z wyjątkiem art. 17 ust. 5, który utracił moc z dniem 1 grudnia 2008 r., na podstawie art. 47 niniejszej ustawy.

²²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. poz. 770, z 1998 r. poz. 668, z 1999 r. poz. 1000, z 2001 r. poz. 1791, z 2002 r. poz. 2074 oraz z 2003 r. poz. 759 i 2255.

²³⁾ Ustawa utraciła moc z dniem 1 maja 2004 r. na podstawie art. 71 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. poz. 2255), która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r.

²⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807 i 830.

- 3) należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej²¹⁾ – do ich całkowitego zaspokojenia,
- 4) należności wierzyciela alimentacyjnego – do ich całkowitego zaspokojenia,
- 5) należności likwidatora funduszu alimentacyjnego powstałe z tytułu świadczeń alimentacyjnych wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym²³⁾ – do ich całkowitego zaspokojenia

– po należnościach określonych w art. 1025 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, a przed należnościami określonymi w art. 1025 § 1 pkt 2–10 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

3. W przypadku śmierci dłużnika alimentacyjnego należności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 4, wygasają.

Art. 29. 1. Zmiany w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów dokonuje się po wpływie tytułu wykonawczego do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów.

2. W przypadku gdy osoba uprawniona otrzymała w okresie od dnia zmiany wysokości zasądzonych alimentów do dnia wpływu tytułu wykonawczego do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne świadczenia z funduszu alimentacyjnego w wysokości wyższej niż zasądzone alimenty za ten okres, jest obowiązana do ich zwrotu bez odsetek. Przepis art. 23 stosuje się odpowiednio.

3. W przypadku gdy sąd zwolnił osobę z obowiązku alimentacyjnego, a osoba uprawniona w okresie, o którym mowa w ust. 2, pobierała świadczenia z funduszu alimentacyjnego za ten okres, jest obowiązana do ich zwrotu bez odsetek. Przepis art. 23 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku podniesienia wysokości zasądzonych alimentów dokonuje się wyrównania za okres, o którym mowa w ust. 2.

Art. 30. 1. Organ właściwy dłużnika może umorzyć należności, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 ustawy, w łącznej wysokości:

- 1) 30%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 3 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów;
- 2) 50%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 5 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów;
- 3) 100%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 7 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów.

2. Organ właściwy wierzyciela może na wniosek dłużnika alimentacyjnego umorzyć jego należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, uwzględniając sytuację dochodową i rodzinną.

3. Umorzenie należności następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 30a. Minister właściwy do spraw rodziny może przekazywać na wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego adres poczty elektronicznej informacje związane z uprawnieniami dla rodzin.

Rozdział 5

Finansowanie realizacji zadań przewidzianych w ustawie

Art. 31. 1. Przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

2. Podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych i koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa na świadczenia rodzinne oraz z dochodów własnych gminy, o których mowa w art. 27 ust. 4.

3. Koszty podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych i koszty obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynoszą 3% otrzymanej dotacji na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z zastrzeżeniem art. 27 ust. 6.

4. Organy właściwe dłużnika i organy właściwe wierzyciela sporządzają sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie i przekazują je właściwemu miejscowo wojewodzie.

4a. Wojewoda sporządza zbiorcze sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie i przekazuje je ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

5. Sprawozdanie powinno zawierać informacje na temat:

- 1) wydatków na świadczenia poniesione ze środków budżetu państwa;
- 2) liczby wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 3) osób korzystających ze świadczeń;
- 4) dłużników alimentacyjnych;
- 5) prowadzonych postępowań w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 6) podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych;
- 7) kosztów obsługi;
- 8) prowadzonych postępowań egzekucyjnych.

6. (uchylony)

7. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych oraz terminy i sposób ich przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia skutecznej realizacji zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego finansowanych z budżetu państwa.

8. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia z funduszu alimentacyjnego przekazywane są zgodnie z wzorami udostępnionymi, drogą elektroniczną, przez ministra właściwego do spraw rodziny.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 32–40. (pominięte)

Rozdział 7

Przepisy przejściowe, uchylające i przepisy o wejściu w życie

Art. 41. Sprawy o zaliczki alimentacyjne, do których prawo powstało do dnia wejścia w życie ustawy, podlegają rozpatrzeniu na zasadach i w trybie określonych w przepisach dotychczasowych.

Art. 42. 1. Osoba, która nienależnie pobrała zaliczki alimentacyjne, jest obowiązana do ich zwrotu.

2. Sprawy o nienależnie pobrane zaliczki alimentacyjne podlegają rozpatrzeniu i dochodzeniu na zasadach i w trybie określonych w dotychczasowych przepisach.

3. Kwoty nienależnie pobranych zaliczek alimentacyjnych wraz z odsetkami ustalone ostateczną decyzją potrąca się z bieżąco wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Art. 43. 1. Egzekucję należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych prowadzi się w dalszym ciągu aż do ich zaspokojenia na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Wniosek o umorzenie lub zawieszenie egzekucji wymaga zgody organu właściwego wierzyciela.

Art. 44. Ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy od dnia 1 października 2008 r. do dnia 30 września 2009 r. i od dnia 1 października 2009 r. do dnia 30 września 2010 r., do dochodu rodziny nie wlicza się otrzymanych w 2007 r. i w 2008 r. zaliczek alimentacyjnych.

Art. 45. 1. Okres zasiłkowy rozpoczynający się w dniu 1 września 2007 r., na który ustala się prawo do zaliczki alimentacyjnej, przedłuża się do dnia 30 września 2008 r.

2. Zmiana decyzji następuje z urzędu i nie wymaga zgody strony.

Art. 46. 1. Organ właściwy wierzyciela z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dokonuje rozliczenia pomiędzy wypłaconą zaliczką alimentacyjną a wyegzekwowanymi przez komornika, za ten okres, alimentami.

2. Po dokonaniu rozliczenia, o którym mowa w ust. 1, w przypadku niedopłaty lub nadpłaty wypłaconych świadczeń organ właściwy wierzyciela wypłaca zaliczkę alimentacyjną lub żąda jej zwrotu. Przepisy o nienależnie pobranych świadczeniach stosuje się odpowiednio.

Art. 46a. Zaświadczenie o bezskutecznej egzekucji organ prowadzący postępowanie egzekucyjne wydaje, poczynawszy od dnia 1 sierpnia 2008 r.

Art. 47. Traci moc ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366, z 2008 r. poz. 770 oraz z 2009 r. poz. 1261), z wyjątkiem art. 17 ust. 5, który traci moc z dniem 1 grudnia 2008 r.

Art. 48. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2008 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 12 ust. 2 i 3a, art. 15 ust. 9, art. 20 ust. 3–5 i art. 46a, które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2008 r.;
- 2) art. 32, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia²⁵⁾;
- 3) art. 45, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

²⁵⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 19 października 2007 r.